

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/84/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615200894
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1615200894.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členov senátu JUDr. Jany Vlčkovej JUDr. A Moniky Holickej, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: Y. W., W. XX.XX.XXXX, F. U. Z. XX/XX, N., zastúpený právnickou osobou založenou na ochranu spotrebiteľa: Centrum správnej pomoci Galanta, Občianske združenie, so sídlom Staničná 10, Galanta, IČO: 51412802, o zaplatenie 3.752,25 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 8. septembra 2020, č.k. 5C/191/2015-76, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, v ktorej bolo rozhodnuté o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8 % ročne z nezaplatených úrokov 241,59 eur od 09.01.2015 do zaplatenia m e n í tak, že žalobu v tejto časti zamietla a vo zvyšnej napadnutej vyhovujúcej časti rozsudok potvrdzuje.

V napadnutej zamietajúcej časti rozsudok m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zmluvný úrok v sume 2.824,84 eur a vo zvyšnej napadnutej zamietajúcej časti rozsudok potvrdzuje.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v rozsahu 49,68 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 3.752,25 eur, úrok 241,59 eur, úrok z omeškania 8,73 eur a úrok z omeškania vo výške 8 % ročne z nezaplatenej istiny od 09.01.2015 do zaplatenia a nezaplatených úrokov 241,59 eur od 09.01.2015 do zaplatenia, to všetko do troch dní od jeho právoplatnosti. V časti o zaplatenie 102,19 eur konanie zastavil a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške rozhodne samostatným uznesením súdny úradník.

2. Vychádzal zo zistení, že dňa 25.11.2011 strany sporu uzavreli úverovú zmluvu č. 47/358/11, na základe ktorej boli žalovanému poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 5.000 eur formou splátkového bezúčelového úveru za podmienok uvedených v zmluve a všeobecných obchodných podmienkach. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach a celý úver s príslušenstvom splatiť do 15.11.2018 s fixnou úrokovou sadzbou 19,53 % ročne do splatnosti úveru, s výškou anuitnej mesačnej splátky 109,62 eur splatnou vždy v 15. deň kalendárneho mesiaca, s termínom splatnosti prvej splátky 27.12.2012, s počtom splátok 84, s výškou RPMN 23,08 % a celkovou čiastkou, ktorú musí klient zaplatiť 9.475,24 eur. Podľa bodu 7.1 zmluvy, ak klient nezaplatí splátku úveru včas, banke prináleží zmluvná pokuta za omeškanie vo výške 7 % ročne z nesplatennej splátky úveru až do jej zaplatenia. Zmluva v bode 7.2. upravuje následky porušenia zmluvných povinností tak, že ak klient neplní akýkoľvek záväzok vyplývajúci z úverovej zmluvy a vzniknutý kedykoľvek počas jej trvania, banka je oprávnená žiadať predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom; ak klient neuhradí úver v lehote stanovenej bankou, je povinný uhradiť z nesplatennej časti úveru popri úroku z poskytnutých

peňažných prostriedkov aj úrok z omeškania vo výške základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky (ďalej len "ECB") platnej k prvému dňu omeškania zvýšenej o 8 %, a to až do jej zaplatenia. Zostatok pohľadávky ku dňu podania žaloby na súd prvej inštancie predstavoval sumu vo výške istiny 3.752,25 eur, poplatkov za upomienky vo výške 102,19 eur, úroku vo výške 241,59 eur, úroku z omeškania vo výške 8,73 eur. Keďže žalovaný nesplácal úver riadne a včas, žalobca výzvou zo dňa 17.12.2014 vyzval žalovaného na predčasné splatenie úveru vo výške 4.049,88 eur s príslušenstvom najneskôr do 08.01.2015.

3. Takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie po právnej stránke posúdil podľa § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, 2 a § 504 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 53 ods. 9, § 517 ods. 2 a § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 1 ods. 1, § 2 písm. d/ a § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov ("ZoSÚ") a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Konštatoval, že právny vzťah založený predmetnou zmluvou o splátkovom úvere je nevyhnutné posudzovať podľa ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod, upravený v § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka. Špeciálna právna úprava, ktorou je v danom prípade ZoSÚ, ako i § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník. Vychádzajúc z právnych zásad je nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi stranami posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na okolnosti uzatvárania zmluvy túto posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, keďže žalovaný pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. V konaní bolo žalobcom tvrdené a preukázané, že žalovaný po poskytnutí úveru v sume 5.000 eur tento v dohodnutých splátkach riadne a včas nesplácal. Preskúmaním obsahových náležitostí úverovej zmluvy súd prvej inštancie zistil, že obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 1, 2 ZoSÚ účinného v dobe jej uzatvorenia. Povinnosťou žalovaného bolo splácať úver v pravidelných 84 mesačných splátkach dohodnutých vo výške 109,62 eur so splatnosťou vždy k 15. dňu v mesiaci, počnúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po kalendárnom mesiaci, v ktorom bol úver poskytnutý. Následne po tom, čo bol žalovaný v omeškaní so splátkami, listom zo dňa 17.12.2014 žalobca pristúpil k zosplateniu celého úveru a vyzval žalovaného k zaplateniu dlhu v lehote do 08.01.2015. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zosplatenú a neuhradenú časť úverovej istiny v sume 3.752,25 eur s príslušenstvom. V časti o zaplatenie 102,19 eur súd prvej inštancie konanie zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby v zmysle § 145 C.s.p.

4. V časti uplatneného zmluvného úroku 19,53 % ročne z istiny 3.752,25 eur od 09.01.2015 do zaplatenia súd prvej inštancie žalobu zamietol. Uviedol, že je preukázané, že strany sporu si dojednali zmluvný úrok 19,53 % ako fixný do doby splatnosti úveru. Žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplateniu celého úveru. Vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru podľa názoru súdu prvej inštancie žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatenia nepatrí. Vychádzal pritom z uznesenia IV. ÚS 476/2012 z dňa 18.09.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998). Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Ústavný súd SR v citovanom ustanovení konštatuje, že by namietané rozhodnutie bolo možné považovať za svojvoľné, alebo zjavne neodôvodnené, resp., že by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Splácanie úveru v splátkach, na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok s tým, že stav výhody splátok je obvyklý a teda justifikuje nárok veriteľa na úroky, ako cenu dočasne "obetovaných" peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty, získanej za celé obdobie postupného splácania úveru. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde žalobcovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru, kedy veriteľ týmto právnym úkonom navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto zásadnom rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa a logicky tak nastupuje stav, v

ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov, pričom právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru) s tým, že ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať. Niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom, keďže v opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil s tým, že de facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Takýto stav nemožno pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády veriteľa proti spotrebiteľovi, a to za stavu, keď si veriteľ môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru, tak s týmto stavom sa spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením dlžnej sumy a naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou s tým, že v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., a ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/98, rozhodnutie Ústavného súdu SR IV. ÚS 476/2012).

5. Keďže bol žalovaný v omeškani s plnením peňažného dlhu, súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj úrok z omeškania, a to tak, ako si ho uplatnil vo výške 8 % ročne zo sumy istiny 3.752,25 eur. Výška žalobcom uplatnených úrokov z omeškania je určená podľa základnej úrokovej sadzby ECB ku dňu 09.01.2015 vo výške 8 %. Úrok z omeškania žalobcovi priznal od 09.01.2015, t. j. prvý deň omeškania žalovaného s úhradou dlžnej sumy, keďže žalobca v zosplatnení určil žalovanému lehotu na plnenie zosplatneného zostatku úveru do 08.01.2015. Vo zvyšku žalobu zamietol.

6. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. Žalobca požadoval od žalovaného v konaní zaplatenie 3.752,25 eur s príslušenstvom. Žalobca bol v konaní úspešný vo vzťahu k celej uplatnenej istine, neúspešný bol iba v časti kontinuálne uplatnených zmluvných úrokov, teda v nepatrnej časti, a preto mu priznal náhradu trov vo výške 100 %. Doplnil, že o výške trov rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

7. Proti tomuto rozsudku v jeho zamietajúcej časti podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalobca. Žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu, okrem časti, v ktorej bolo konanie zastavené, aby zaviazal žalovaného zaplatiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, a zároveň mu priznal voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % - vo výške zaplatených súdnych poplatkov. Namietal argumentáciu súdu prvej inštancie v 18. bode odôvodnenia, ktorá sa týkala zamietnutia uplatneného zmluvného úroku 19,53 % ročne z nezaplatennej istiny 3.752,25 eur od 09.01.2015 do zaplatenia. Žalobca považoval rozsudok v napadnutej časti za nesprávny, pretože vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.) a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.). Trval na tom, že má nárok na zmluvný úrok aj za čas po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Poukázal na to, že popri absencii právnych noriem obmedzujúcich predmetný nárok veriteľa existuje množstvo zákonných ustanovení, z ktorých priamo, resp. výkladom alebo cez analógiu legis vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý (zmluvný) úrok nie je viazaný (obmedzený) na zosplatnenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. § 497 Obchodného zákonníka jednoznačne nadväzuje

povinnosť dlžníka platiť úroky na vrátenie prostriedkov. Aj keď § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka explicitne vymedzuje iba moment, od ktorého je dlžník povinný platiť úroky a nie moment do ktorého táto povinnosť trvá, opäť z uvedeného ustanovenia nepriamo vyplýva podmienenosť povinnosti platenia zmluvného úroku držbou peňažných prostriedkov. Aj § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka spája povinnosť platenia úrokov s obdobím skutočnej držby peňažných prostriedkov. Z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchyľne. Pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (úver) v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1 Obchodného zákonníka). Poukázal na to, že aj ZoSÚ spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny a musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ, pričom poukázal na znenie ustanovení jeho § 16 ods. 1 a 13 ods. 3. Uviedol, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj (zmluvné) úroky, ktoré nemožno stotožňovať s (zákonnými) úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými zákonnými ustanoveniami (ktoré však neexistujú) alebo nepriamo - extenzívnym výkladom existujúcich zákonných ustanovení, ktorý však nebol predložený. Podľa žalobcu by výklad prezentovaný súdom prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľa, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvyhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. S takýmto názorom nemožno súhlasiť a mal za to, že v žiadnom prípade nepredstavuje rovnovážne usporiadanie záväzkového vzťahu po porušení povinností dlžníka, ale naopak ho nelogicky zvyhodňuje, a to na úkor veriteľa, ktorý svoje povinnosti zo zmluvy splnil a ktorý by bol takýmto výkladom znevýhodnený dvojnásobne. Okrem toho takýto názor poskytuje návod dlžníkom na to, ako neplniť svoje zmluvné povinnosti bez obáv o zhoršenie svojho postavenia, naopak s očakávaním jeho zlepšenia. Strata výhody splátok a príslušný zákonný úrok z omeškania sú adekvátnymi sankciami, s ktorými zákon počíta, pričom ohľadom straty výhody splátok (predčasnemu zosplatneniu úveru) určuje záväzné časové a faktické podmienky, bez naplnenia ktorých k nej nemôže vo vzťahu k spotrebiteľovi dôjsť a ohľadom úrokov z omeškania určuje záväzne ich výšku. Pokiaľ majú súdy záujem chrániť spotrebiteľa v obdobných prípadoch omeškania, majú možnosť tak urobiť v zmysle zákona a nie nad jeho rámec, a to najmä tak, že po adekvátnom preskúmaní objektívnosti príčin omeškania spotrebiteľa ako dlžníka, ktoré viedlo k predčasnemu zosplatneniu, použitím § 232 ods. 3 C.s.p. určia dlžníkovi dlhšiu lehotu na splatenie dlžnej sumy (k čomu súdy v rozhodujúcej väčšine prípadov aj reálne pristupujú, čo len ďalej oslabuje argument uvádzaný v napadnutých rozhodnutiach súdov, že spotrebiteľ je po zosplatnení úveru znevýhodnený stratou výhody splátok - keďže túto opäť získa vďaka rozhodnutiu súdu). Reštriktívne ustanovenie vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení neobsahuje žiadny právny predpis. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Poukázal tiež na znenie dôvodovej správy k zákonu č. 106/2014 Z. z. a judikatúru Najvyššieho súdu SR, pričom osobitne odkázal na jeho ustálenú súdnu prax vo veciach kde vystupoval rovnako v pozícii žalobcu a v ktorých najvyšší súd posudzoval nárok žalobcu na úrok po zosplatnení úveru - uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16.06.2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29.06.2020 sp. zn. 3Cdo/113/2019. Poukázal aj na ďalšie súladné závery najvyššieho súdu v rozhodnutiach sp. zn. 7Cdo/111/2019 z 23.07.2020, sp. zn. 1Cdo/94/2019 z 18.08.2020, sp. zn. 1Cdo/208/2019 z 18.08.2020, sp. zn. 6Cdo/193/2018 z 28.08.2020, sp. zn. 7Cdo/118/2019 z 26.08.2020, sp. zn. 3Cdo/1/2020 z 25.08.2020, sp. zn. 9Cdo/24/2019 z 29.09.2020, sp. zn. 8Cdo/237/2019 z 26.08.2020, sp. zn. 8Cdo/135/2020 z 26.08.2020, sp. zn. 9Cdo/6/2020 zo 14.10.2020, sp. zn. 3Cdo/35/2020 z 24.09.2020 a tiež na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zo súdnej praxe pod č. 55/1996, ktoré ustálilo už v roku 1996 aj otázku výšky zmluvného úroku po zosplatnení. Uviedol, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/143/98, na ktoré poukázal súd prvej inštancie, sa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok

z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru. V danej veci totiž najvyšší súd riešil, okrem iných, prioritne otázku nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov a nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s ich platením. Dal taktiež do pozornosti, že predmetné rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej a samotné konštatovanie najvyššieho súdu, aké skutočnosti má prvostupňový súd skúmať, nemožno považovať za záväzný právny názor najvyššieho súdu tým skôr, že z tohto rozhodnutia vychádza právna veta v znení: "Zmluvou o úvere sa dlžník zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Úroky sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania". Konštatovanie súdu prvej inštancie v znení "...dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania" je vytrhnuté z kontextu a nie je možné ho paušálne uplatňovať vo všetkých konaniach, v ktorých si veritelia uplatňujú svoje nároky z poskytnutých peňažných prostriedkov. Tým skôr, že táto časť odôvodnenia nie je súčasťou právnej vety, a teda nemá charakter záväzného právneho názoru. Uvedené konštatovanie je len súčasťou inštrukcie pre prvostupňový súd, ktorému najvyšší súd vec vrátil, ako má v danej veci postupovať. V podrobnostiach záveru najvyššieho súdu v poukazovanom rozhodnutí tak nie je zrejmé, o aké skutočnosti najvyšší súd opieral svoj názor. Keďže uvedený názor necituje žiadne zákonné ustanovenie, z vyššie citovaného komentára a z logiky veci vyplýva, že muselo ísť o ustanovenie zmluvy, ktorú súd mal k dispozícii a ktorú posudzoval. K uzneseniu Ústavného súdu SR IV. ÚS 476/2012, na ktoré tiež poukázal súd prvej inštancie, žalobca uviedol, že ústavný súd sa v danej veci zoberal sťažnosťou na porušenie základného práva, najmä práva na súdnu ochranu a odmietnutím uvedenej sťažnosti s konštatovaním, že v konaniach predchádzajúcich danej ústavnej sťažnosti všeobecné súdy neporušili základné právo sťažovateľky, v žiadnom prípade nevyjadril právny názor ohľadne nároku veriteľa v tomto konaní, ktorý by akýmkoľvek spôsobom podporoval stanovisko prvostupňového súdu. Na uvedenom nič nemení ani fakt, že predmetom konaní predchádzajúcich citovanej ústavnej sťažnosti bolo zhodou okolností aj rozhodovanie o nároku na zmluvný úrok po zosplatnení.

8. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý poprel jeho odvolacie tvrdenia a uviedol, že úrok 19,53 % je úžernický a žalobca sa domáha priznania úžery, čo je v právnom štáte netolerovateľné. Zosplatnenie úveru žalobcom považoval za neplatný právny úkon, a teda žalobcova námietka o tom, že má nárok na zmluvný úrok aj za čas po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, nemá opodstatnenie, ani oporu v zákone a nie je dôvodná. V prejednávanej veci podľa neho nemožno aplikovať ustanovenia § 497, § 502, § 503 a § 504 Obchodného zákonníka, pretože prednostne sa musí aplikovať Občiansky zákonník. Žalobca v odvolaní svoje odôvodnenie opiera o súbor dvoch právnych noriem, ZoSÚ o spotrebiteľských úveroch a Obchodný zákonník, pričom je nesporné, že v prejednávanej veci sa musia aplikovať prednostne ustanovenia Občianskeho zákonníka aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Aplikácia Občianskeho zákonníka na spotrebiteľský úverový vzťah je ústavne konformná a tvrdenia žalobcu nie sú spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť daného záveru. Predložená spotrebiteľská zmluva, o ktorú opiera svoj nárok, je formulárová zmluva, pričom všetky podmienky sú ním predformulované a žiadna nie je individuálne dojednaná. Je preto nesporné, že na prejednávanej veci je nevyhnutné prednostne aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to § 52, § 53 a § 54, ktoré majú prednosť pred ustanoveniami Obchodného zákonníka. Poukázal na závery Krajského súdu v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 19Co/44/2014 z 09.12.2014, Ústavného súdu SR v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 402/2013 z 19.06.2013, ako aj na časti smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Uviedol, že výzva na predčasné splatenie úveru zo dňa 17.12.2014 je neplatný právny úkon. Žalobca nevykázal doručenie a postupoval v rozpore s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Podľa odôvodnenia v bode 2. napadnutého rozsudku sa mal žalobca domáhať splatenia úveru v lehote do 08.01.2015, pričom takáto lehota nevyplýva z výzvy na predčasné splatenie úveru zo dňa 17.12.2014. Vo výzve, ktorú žalobca priložil k žalobe je uvedené, že dodávateľ žiada zaplatiť celý dlh najneskôr do 08.01.2015, pričom nie je vykázané doručenie a je sporná lehota na zaplatenie, ktorú vo výzve dodávateľ uložil. Žaloba je zmätočná a nie je špecifikovaná, dodávateľ nepostupoval v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách, pričom nemal platný právny titul, čo aj namietal a súd prvej inštancie sa s uvedenou námietkou nevysporiadal. Uviedol, že žalobca neposkytol žalovanému spotrebiteľovi úver po výške 5.000 eur, pretože si odrátal poplatok vo výške 100 eur a účtoval si mesačne sumu 1,99 eur. Banka si vymienila v zmluve právo inkasovať anuitné splátky, poplatky a ostatné svoje pohľadávky, pričom spotrebiteľ nemohol tieto dojednania v zmluve, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa ovplyvniť, a tak počas úverového vzťahu si dodávateľ inkasoval svojvoľne z majetku spotrebiteľa rôzne sumy, čím ho sústavne poškodzoval. Poukázal na to, že podľa zákonných ustanovení všetky náklady

musia byť zahrnuté v splátke. Podľa zmluvy sú v splátke zahrnuté aj úroky z poskytnutého úveru do budúcnosti a tie sa v okamihu odstúpenia od zmluvy prestanú uplatňovať, pretože nastupuje nový režim splatenia úveru. Tvrdenia žalobcu v odvolaní boli podľa neho teda bezpochyby sporné. Uviedol tiež, že súd prvej inštancie nevyžiadal výpisy z úverového účtu na spravodlivé posúdenie úverového vzťahu ako i žalovanej pohľadávky, ktorá je doposiaľ sporná čo do dôvodu a výšky v časti istiny aj v časti úrokov. Napadnutý rozsudok je tak sporný, zmätočný a nepreskúmateľný. Napriek skutočnosti, že súd prvej inštancie bol povinný aplikovať i § 9 ods. 1 ZoSÚ a v odôvodnení napadnutého rozsudku ho i citoval v bode 14., pri vydaní svojho rozhodnutia ho neaplikoval a neposúdil, či je spotrebiteľská zmluva v súlade s týmto ustanovením. Za nepravdivé považoval odôvodnenie súdu prvej inštancie uvedené v bode 17., že mal vychádzať zo skutkových zistení, pretože nemal preukázané poskytnutie úveru vo výške 5.000 eur a žiaden dôkaz na túto skutočnosť nevykonal, pričom tvrdenia strán boli rozporné. Nemal teda spoľahlivo zistenú túto podstatnú skutočnosť, od ktorej sa malo odvíjať jeho rozhodnutie, keďže mu nebolo poskytnuté plnenie uvedené v zmluve. Ak si dodávateľ odrátal poplatok 100 eur od sumy 5.000 eur, tak úver nebol poskytnutý v dohodnutej sume, ale v sume 4.900 eur a úročiť mohol iba sumu 4.900 eur. Žalobca nebol oprávnený vypočítavať úroky zo sumy 5.000 eur, keď túto sumu žalovanému spotrebiteľovi neposkytol. Keďže žalobca v zmluve uviedol úrok 19,53 % ročne, pričom súd prvej inštancie správne namietal a neuznal tento úrok, je dôvodné uzavrieť, že v zmluve cena úveru bola dodávateľom určená v rozpore so zákonom a ustanoveniami nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. o odplate. Podľa Národnej banky Slovenska (ďalej len "NBS") priemerné úrokové miery z úverov v mesiaci 11/2011 boli stanovené výškou 11,32 % ročne, pričom v zmluve je dojednanie o cene v rozpore so zákonom a prieči sa dobrým mravom. S poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka uviedol, že taký právny úkon je neplatný. Navyše aj cena bola podľa jeho názoru v zmluve dojednaná zmätočne, pretože odporuje zákonným ustanoveniam. Namietal tiež, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s neprijateľnými podmienkami, ktorými spotrebiteľ nie je viazaný. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je i tak zmätočné a rozsudok je nepreskúmateľný, pretože v bode 18. odôvodnenia je uvedené, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Celá predmetná zmluva bola naformulovaná dodávateľom bez možnosti, aby ju spotrebiteľ ovplyvnil, pričom sú v nej neprijateľné všetky súhlasy spotrebiteľa, ktorými sa mal vzdať dopredu svojich práv. Podľa Občianskeho zákonníka § 53 ods. 5 neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné a podľa § 54 zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Sporná odplata odôvodňuje neplatnosť zmluvy, pričom súd prvej inštancie sa nevysporiadal s touto skutočnosťou, hoci bol povinný podľa únijového práva, ktorým je SR viazaná. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. K žalobcom citovanej dôvodovej správe k zákonu č. 106/2014 Z. z. uviedol, že výklad uvedený žalobcom, podľa ktorého uvedený návrh nikdy nebol prijatý vo forme zákona, je v prejednávanej veci irelevantný. Žalobca svoj výklad o údajnom neobmedzení nároku veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok uviedol ako domnienku pre svoje odôvodnenie odvolania, pričom takýto jeho výklad pre spravodlivé rozhodnutie vo veci nemá opodstatnenie. Uviedol, že podľa žalobcom uvedených rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sa vyprofilovali 3 skupiny rozhodnutí, podľa ktorých: 1. Nepripúšťajú sa zmluvné úroky po zosplatnení. Pripúšťajú sa len úroky z omeškania. 2. Kumulácia zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru. 3. Pripúšťa sa kumulácia dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil. V tomto ohľade poukázal, že tieto možnosti rozhodnutí najvyššieho súdu sa vzťahujú vždy na konkrétny prípad v prejednávanej veci, pričom ich nemožno aplikovať v predmetnej veci, pretože doposiaľ nebolo ustálené, či bol úver platne zosplatnený, ani aká suma bola úročená. Mal za to, že predmetný úver platne zosplatnený nebol a tak nie je možné aplikovať žiadne zo žalobcom uvedených rozhodnutí. Doposiaľ najvyšší súd nerozhodoval v prejednávanej veci, a je teda predčasné urobiť uzáver o aplikácii ktoréhokoľvek jeho rozhodnutia. Pokiaľ žalobca v odvolaní napáda poukázanie súdu prvej inštancie na rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 4Obo/143/98 pre "vytrhnutosť z kontextu" a nemožnosť ho paušálne uplatňovať vo všetkých konaniach, v ktorých si veritelia uplatňujú svoje nároky z poskytnutých peňažných prostriedkov, uvedený názor žalobcu potvrdzuje, že žiadne rozhodnutie iného súdu nemožno paušálne uplatňovať. Z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012, na ktoré poukázal súd prvej inštancie, vyplýva najmä to, že vo svojej stabilnej judikatúre ústavný súd uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktorý vychádza z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Uviedol, že z

odvolacích námietok žalobcu je nesporné, že v prejednávanej veci ostalo mnoho nezodpovedaných otázok a námietok oboch sporový strán, a preto je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný a je potrebné ho zrušiť a vec znova prejednať. Je podľa neho nesporné, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nespĺňa zákonom stanovené podmienky podľa § 220 ods. 2 a 3 C.s.p. Taktiež za nespornú považoval skutočnosť, že je tu dôvod na zamietnutie žaloby ako nedôvodnej, pretože žalobca nepredložil taký prehľad alebo výpis z úverového účtu, ktorý by osvedčoval dátum a výšku skutočne pripísaných úrokov a úrokovú sadzbu, z ktorej vychádzal, ako i stav dlhu po pripísaní úrokov, ktorý nemožno relevantne zo žaloby osvedčiť. Žalovaný nárok je možné osvedčiť iba z výpisov z úverového účtu. Žalobca však výpisy z úverového účtu nepredložil, neosvedčil poskytnutie úveru vo výške 5.000 eur ani výpočet úrokov a vypočítaval úroky zo sumy, ktorú neposkytol, keďže si odrátal 100 eur ako poplatok a k dispozícii mu poskytol 4.900 eur. Žalobca tak podľa neho bezpochyby neunesol dôkazné bremeno. Poukázal na to, že v odvolacom konaní nemožno napraviť ani odstrániť nedostatky spôsobené súdom prvej inštancie v prejednávanej veci, a to nevykonanie dôkazov spoľahlivo osvedčujúcich žalovaný nárok pre absenciu vykonania dôkazov, pretože každý má právo vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 Ústavy SR a toto právo je neodňateľné, pričom poukázal aj na jej Čl. 46. Žalovaný tiež požiadal, aby bol vykonaný dôkaz Výpis z úverového účtu, v opačnom prípade ide o žalovanú pohľadávku, ktorá je doposiaľ sporná čo do výšky a dôvodu a nie je možné spravodlivo rozhodnúť v prejednávanej veci. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec na prejednanie a nové rozhodnutie vo veci a zaviazal žalobcu na úhradu trov konania.

9. V reakcii na vyjadrenie žalovaného žalobca uviedol, že na osobný účet žalovaného bol úver poukázaný v celej výške 5.000 eur. Spôsob úhrady splátok úveru bol dohodnutý odpísaním z bežného bankového účtu žalovaného. Je pravda, že v rovnaký deň, ako bol žalovanému poskytnutý úver v celej dohodnutej výške 5.000 eur, bol žalovaným uhradený aj poplatok za poskytnutie úveru vo výške 100 eur z jeho bežného účtu, jedná sa však o dve oddelené úverové transakcie a žalobca si nezapočítal sám bez súhlasu žalovaného poplatok za poskytnutie úveru na úver. ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, nevyčleňoval poplatok za poskytnutie spotrebiteľského úveru a požadovať odmenu za poskytnutie úveru vo forme poplatku dohodnutého pevnou sumou alebo určitým percentom z úveru nezakazuje ani iný právny predpis. Poplatok za poskytnutie úveru výslovne pripúšťa ZoSÚ v § 2 písm. g/ a tvorí zložku celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Celkovou čiastkou sa podľa jeho § 2 písm. h/ v znení účinnom do 31.12.2016 rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Neprípustnosť poplatku za poskytnutie úveru nevyplýva ani z judikatúry Ústavného súdu SR alebo Najvyššieho súdu SR. Spotrebiteľ iba musí byť náležitým spôsobom oboznámený so skutočnosťou, že za poskytnutie úveru musí zaplatiť poplatok a tento poplatok musí byť zahrnutý do celkových nákladov spotrebiteľa, pričom odkázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/101/2019 z 25.09.2019, sp. zn. 3Cdo/113/2018 z 13.06.2019, sp. zn. 5Cdo/132/20-17 z 29.10.2018, sp. zn. 4Cdo/65/2018. Spôsob poskytnutia úveru žalovanému a úhrady poplatku za poskytnutie úveru sa neprieči ani záverom rozhodnutia Súdneho dvora EÚ v rozsudku z 21.04.2016 vo veci C-377/2014, keďže úver bol žalovanému vyplatený v celej výške, nedošlo k zápočtu vzájomných pohľadávok úveru a poplatku za poskytnutie úveru jednostranným právnym úkonom veriteľa, poplatok za poskytnutie úveru bol uhradený žalovaným na základe jeho súhlasu inkasom z jeho bežného účtu. Poukázal tiež na závery z rozhodnutí Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Co/19/2017 z 29.11.2017 a sp. zn. 17CoCsp/55/2020 zo 27.01.2021. Ohľadom zmluvného úroku opätovne poukázal na ustálenú súdnu prax Najvyššieho súdu SR vo veciach, v ktorých posudzoval zmluvné úroky po zosplatnení úveru v jeho veciach ako žalobcu - sp. zn. 5Cdo/42/2020, 3Cdo/113/2019, 7Cdo/111/2019, 1Cdo/94/2019, 1Cdo/208/2019, 6Cdo/193/2018, 7Cdo/118/2019, 3Cdo/1/2020, 9Cdo/24/2019, 8Cdo/237/2019, 8Cdo/135/2020, 9Cdo/6/2020, 3Cdo/35/2020, 5Cdo/73/2020, 2Cdo/250/2019, 5Cdo/9/2019, 8Cdo/66/2019, 6Cdo/56/2020, 5Cdo/86/2020, 8Cdo/147/2020, 5Cdo/46/2020, 3Cdo/45/2020, 2Cdo/90/2020, 7Cdo/186/2020. Poukázal na to, že najvyšší súd vo svojich neskorších rozhodnutiach od 8/2020 už v danej právnej otázke sám odkazuje na svoje skoršie rozhodnutia. Je teda zrejmé, že samotný dovolací súd tieto vníma ako vlastnú ustálenú a konzistentnú rozhodovaciu prax, na ktorú v rámci odôvodnení odkazuje. Požiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vo výroku I., II. a IV. potvrdil a vo výroku III. zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu.

10. K vyjadreniu žalobcu sa následne vyjadril žalovaný. K neplatnosti neprijateľnej podmienky uvedenej v bode 4.1. v znení: "Klient sa zaväzuje zaplatiť Banke jednorazový poplatok za poskytnutie Úveru v deň poskytnutia Úveru vo výške 100 eur", dal do pozornosti rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co 109/2011 z 21.11.2012, v ktorom odvolací súd vyjadril názor, že znaky neprijateľnej

zmluvnej podmienky naplňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s "ratio legis" zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napríklad úroky z omeškania nad limit podľa Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú určil odvolací súd s poukazom na judikatúru nemeckého Najvyššieho spolkového súdneho dvora aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Odvolací súd si v tomto smere osvojuje nemeckú názorovú líniu, podľa ktorej či už administratívna agenda alebo posúdenie bonity predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa, a preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Odvolací súd za neprijateľnú podmienku určil aj ustanovenie úverovej zmluvy, ktoré veriteľovi umožňovalo inkasovať prvú splátku a poplatok už pri poskytnutí úveru. Spotrebiteľ podľa dodávateľa mal dať súhlas na inkasovanie si poplatku za poskytnutie úveru, pričom spotrebiteľ nedal taký súhlas a nikto by taký súhlas nedal, pretože by to bolo v rozpore so zákonom, a to už uvedeným nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., podľa ktorého odplata pri spotrebiteľskom úvere sa vyjadruje percentom zo sumy poskytnutých peňažných prostriedkov a všetky náklady sú zahrnuté v percente. Na základe uvedeného považoval žalovaný za nesporné, že bol porušený zákon a išlo o obchádzanie zákona dodávateľom, keď si mal v zmluve, ktorú dodávateľ pripravil a naformuloval, dojednať súhlas na inkasovanie poplatku za plnenie, ktoré málo byť súčasťou splátok, a nie ako samostatné plnenie, inkasovanie si poplatku za poskytnutie úveru v deň poskytnutia úveru, pričom s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka ide o neplatný právny úkon. Táto podmienka zmluvy je neplatná neprijateľná podmienka podľa generálnej klauzuly § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože veriteľ za zhodnotenie (úroky) poskytne formou úveru peňažné prostriedky spotrebiteľovi. V zmysle uvedenej zmluvnej podmienky však v skutočnosti veriteľ poskytne spotrebiteľovi úver nižší ako je výška úveru uvedená v zmluve, a to o sumu rovnajúcu sa poplatku za poskytnutie úveru. Poskytovanie úveru za stavu, že si z neho ešte pred jeho poskytnutím dodávateľ zinkasuje nejakú jeho časť je v rozpore s ratio legis právnej úpravy úveru. Takéto úverovanie odporuje aj spotrebiteľskému právu, pretože sa spotrebiteľovi poskytuje úver na jeho ekonomické využitie v krátenej výške, pričom veritelia úroky počítajú aj z neposkytnutých peňažných prostriedkov. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa generálnej klauzuly je i samotná povinnosť spotrebiteľa uhradiť veriteľovi poplatok za poskytnutie úveru, pretože tento predstavuje plnenie, za ktoré spotrebiteľ nedostáva žiadne reálne protiplnenie. Jedná sa o plnenie za čisto administratívnu agendu veriteľa spojenú s poskytnutím úveru (za napísanie zmluvy, za jej zaevidovanie v evidencii veriteľa a pod.), a teda za plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal, a ktoré slúži výlučne v prospech veriteľa, pričom odplatom za poskytnutie úveru sú úroky. Ďalej poukázal na znenie § 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Taktiež uviedol že súd je povinný prihliadnúť z úradnej povinnosti na absolútnu neplatnosť právneho úkonu, pričom bezpochyby neplatný je právny úkon, ktorým dodávateľ obchádza zákon. Poplatok za poskytnutie úveru a zosplatenie úveru v prejednávanej veci bránia potvrdiť napadnutý rozsudok. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil vec na konanie a nové rozhodnutie, alternatívne, aby zrušil napadnutý rozsudok a zmenil ho tak, že žaloba sa zamietla.

11. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie aj žalovaný, proti výrokom vydaným v jeho neprospech, ktorými bol zaviazaný na plnenie a žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov konania. Žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok, vrátil vec na prejednanie a nové rozhodnutie vo veci a zaviazal žalobcu na úhradu trov konania. Namietal jeho zmätočnosť, nepreskúmateľnosť, rozpor s Ústavou SR, újinným právom, Občianskym zákonníkom, zákonom o ochrane spotrebiteľa a ZoSÚ. Súd prvej inštancie podľa neho priznal žalobcovi úžeru, čo je v právnom štáte netolerovateľné. Uviedol, že neboli splnené procesné podmienky, súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany a ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a bolo mu odňaté ústavné právo podľa čl. 48 Ústavy SR, pričom označil odvolacie dôvody § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, e/, f/, g/, h/ C.s.p. a poukázal na znenie § 366 písm. a/, c/, d/ C.s.p. Súdu prvej inštancie tiež vytýkal, že sa nevysporiadal s jeho námietkami. Uviedol, že s poukazom na § 151 C.s.p. poprel tvrdenia protistrany v celom rozsahu a uviedol vlastné tvrdenia, pričom súd prvej inštancie na tieto skutočnosti neprihliadol pri vydaní napadnutého rozhodnutia. Výzvu na predčasné splatenie úveru zo dňa 17.12.2014 považoval za neplatný právny úkon, pričom namietal, že žalobca nevykázal jej doručenie a postupoval v rozpore s ustanovením podľa § 53 ods. 9

Občianskeho zákonníka. Poukázal na to, že podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku v bode 2. sa mal žalobca domáhať splatenia úveru v lehote do 08.01.2015, pričom takáto lehota nevyplýva z Výzvy na predčasné splatenie úveru zo dňa 17.12.2014. Vo výzve, ktorú žalobca priložil k žalobe je uvedené, že dodávateľ žiada zaplatiť celý dlh najneskôr do 08.01.2015, pričom nie je vykázané doručenie a je sporná lehota na zaplatenie, ktorú vo výzve dodávateľ uložil. Namietal tiež, že žaloba je zmätočná a nie je špecifikovaná, dodávateľ nepostupoval v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách, pričom žalobca nemal platný právny titul, čo namietal, avšak súd prvej inštancie sa s tým nevysporiadal. V bode 6. odôvodnenia súd prvej inštancie konštatoval, že zmluvu je potrebné posudzovať podľa ZoSÚ, pričom v bodoch 7., 8., 9 a 10. aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka, čo spôsobuje zmätočnosť napadnutého rozhodnutia, pretože pri výpočte odplaty je dodávateľ povinný postupovať podľa ustanovení ZoSÚ, Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Poukázal na znenie § 1 a § 1a daného nariadenia a uviedol, že podľa týchto ustanovení všetky náklady musia byť zahrnuté v splátke. Namietal, že žalobca neposkytol žalovanému spotrebiteľovi úver po výške 5.000 eur, pretože si odrátal poplatok vo výške 100 eur a účtoval si mesačne sumu 1,99 eur. Banka si vymienila v zmluve právo inkasovať anuitné splátky, poplatky a ostatné svoje pohľadávky. Tieto dojednania v zmluve spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a tak počas úverového vzťahu si dodávateľ inkasoval svojvoľne z majetku spotrebiteľa, čím ho sústavne poškodzoval. Súd prvej inštancie nevyžiadal výpisy z úverového účtu, aby spravodlivo posúdil úverový vzťah ako i žalovanú pohľadávku, ktorá je doposiaľ sporná čo do dôvodu a výšky v časti istiny aj v časti úrokov. Napadnutý rozsudok tak považoval za sporný, zmätočný a nepreskúmateľný. Napriek skutočnosti, že súd prvej inštancie bol povinný aplikovať § 9 ods. 1 ZoSÚ a v odôvodnení napadnutého rozsudku ho i citoval v bode 14., pri vydaní svojho rozhodnutia ho neaplikoval a neposúdil súlad spotrebiteľskej zmluvy s týmto ustanovením. Podľa jeho názoru nie je pravdivé odôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 17., že vychádzal zo skutkových zistení, pretože nemal preukázané poskytnutie úveru vo výške 5.000 eur, žiaden dôkaz na túto skutočnosť nevykonal, pričom tvrdenia strán boli rozporné a nemal spoľahlivo zistenú túto podstatnú skutočnosť, od ktorej sa malo odvíjať jeho rozhodnutie, keďže mu nebolo poskytnuté plnenie uvedené v zmluve. Ak si dodávateľ odrátal poplatok 100 eur od sumy 5.000 eur, tak úver nebol poskytnutý v dohodnutej sume, ale v sume 4.900 eur. Žalobca ako dodávateľ nebol oprávnený vypočítavať úroky zo sumy 5.000 eur, keď túto sumu žalovanému spotrebiteľovi neposkytol. Keďže v zmluve uviedol dodávateľ úrok 19,53 % ročne, pričom súd prvej inštancie správne namietal a neuznal tento úrok, je podľa neho dôvodné uzavrieť, že v zmluve cena úveru bola dodávateľom určená v rozpore so zákonom a už vyššie citovanými ustanoveniami o odplate. Podľa NBS priemerné úrokové miery z úverov v mesiaci 11/2011 boli stanovené výškou 11,32 % ročne. V zmluve je dojednanie o cene v rozpore so zákonom a prieči sa dobrým mravom. Taký právny úkon je neplatný, pričom poukázal na § 39 Občianskeho zákonníka. Navyiac, cena bola v zmluve dojednaná zmätočne, pretože odporuje zákonným ustanoveniam. Sporná odplata odôvodňuje neplatnosť zmluvy a súd prvej inštancie sa s touto skutočnosťou nevysporiadal, hoci bol povinný podľa únijového práva, ktorým je SR viazaná. Poukázal tiež na to, že dodávateľom je banka, medzi jej činnosti patrí požičiavanie peňazí a nemožno na ňu prihliadať tak, že by mala obetovať peniaze. Napokon peniaze požičiava za účelom dosiahnutia zisku, tie sa časom znehodnocujú a ako každý podnikateľ vstupuje do rizika i straty. Nie je mysliteľné, aby ako podnikateľ mala mať výlučne výhody nehľadiac na záujmy spotrebiteľa ako zmluvnej strany. V zmluve banka dojednala obdobie 84 mesiacov na splatenie úveru a tak je zmätočné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým spotrebiteľa diskriminuje a dodávateľovi priznáva právo na splatenie úveru pred dojednanou lehotou splatnosti. V prejednávanej veci súd prvej inštancie uprednostnil dodávateľa a jeho záujmy pred záujmami spotrebiteľa, a tiež spotrebiteľa znevýhodnil sankciami, ktoré sú na úkor jeho majetku. Dodávateľ mu neposkytol odklad splátok v jeho neľahkej situácii pri neschopnosti splácať úver, jednostranne odstúpil od zmluvy vyhlásením predčasnej splatnosti úveru, pričom vedel, že jeho platobná schopnosť, ktorú bol povinný zistiť pred podpisom zmluvy, neodôvodňovala jednorazovo zaplatiť sumu nad rozsah splátky. Súd prvej inštancie porušil zásadu kontradiktórnosti konania v neprospech spotrebiteľa a uprednostnil záujmy žalobcu i napriek tomu, že neunesol dôkazné bremeno a neosvedčil svoj nárok na základe právneho dôvodu, ktorý súd prvej inštancie neuznal. Prekročil svoju právomoc a svojvoľne rozhodol nad rámec žaloby, ktorou je viazaný a priznal žalobcovi nárok, ktorý žalobou neosvedčil. Napadnutý rozsudok považoval za nezákonný, zjavne neodôvodnený, neprimerane prísny, nevyvážený a nezohľadňujúci argumenty ani okolnosti v predmetnej veci. Dané rozhodnutie podľa neho nespĺňa kvalitatívne ústavné požiadavky na súdnu ochranu. Rozsudkom bolo porušené právo na spravodlivý proces, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, vo veci nebol úplne zistený stav veci, keďže súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkami a všetky neodôvodnil. Interpretácia súdu je v rozpore s obsahom právnej praxe, pričom tento odklon nie je nijako zdôvodnený. Rozhodnutie je rozporné s kogentnými normami

a jeho interpretácia aj v rozpore s prioritou spravodlivosti. Hodnotenie dôkazov bolo vykonané bez akceptovateľného racionálneho základu v rozpore so skutkovým základom. Napádaný rozsudok je príliš formalistický, trpí vadami a závery sú extrémne inkonzistentné. Tvrdil ďalej, že rozhodnutie a postup súdu prvej inštancie sú rozporné s procesnými požiadavkami spravodlivosti, nerešpektujú všeobecne uznávané základné právne princípy, odopierajú spravodlivosť, vykladajú právo v rozpore s medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná a vykladajú ich teoreticky a iluzórne, reštriktívne vykladajú procesné normy a rozhodnutie je tiež v rozpore s konceptom spravodlivého konania. Súd prvej inštancie nedostatočne preskúmal podania, argumenty a dôkazy, ktoré boli predložené. Neprihliadal na vzájomné vzťahy jednotlivých do úvahy pripadajúcich argumentov a ich úlohu v konkrétnom prípade nevyvážil s ohľadom na špecifikum danej veci, pričom kritéria iba mechanicky aplikoval (I. ÚS 243/07). V rozhodnutí nerešpektoval kogentné normy, pričom zvolená interpretácia je v extrémnom rozpore s prioritami spravodlivosti. Napadnutý rozsudok považoval za nekonkrétny, všeobecný a formalistický a uviedol, že sa mu odňalo právo uskutočniť procesné práva. Poukázal, že ústavný súd v rozhodnutí napr. III. ÚS 79/02 prisúdil všeobecným súdom (primárnym ochrancom ústavnosti) rolu aktívneho elementu ochrany základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná a namietal, že boli súdom prvej inštancie porušené jeho základné práva a slobody. Imanentnou súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07, ESĽP Georgidas c. Grécko z 29.05.1997, Higgins c. Francúzsko z 19.02.1998). Uviedol znenie Čl. 3 ods. 1 C.s.p., Čl. 152 ods. 4 a Čl. 154c ods. 1 Ústavy SR, čl. 19 ods. 1 Zmluvy o EÚ a čl. 47 Charty základných práv EÚ. Poukázal tiež na výklad týkajúci sa ústavných princípov a základného práva na súdnu ochranu (aj s odkazmi na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 402/08, IV. ÚS 1/07, I. ÚS 57/07, IV. ÚS 182/07, I. ÚS 117/07, IV. ÚS 77/02, I. ÚS 402/08, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/04, IV. ÚS 23/05, I. ÚS 236/06, III. ÚS 363/06, III. ÚS 107/07, I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, II. ÚS 243/05). Uviedol, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania skutkovými a právnymi zisteniami došiel k extrémnemu nesúladu a hodnotenie dôkazov nemá racionálny základ. Predložená spotrebiteľská zmluva je formulárová zmluva, pričom všetky podmienky sú predformulované dodávateľom a žiadna nie je individuálne dojednaná a z toho dôvodu ide o podmienky, ktoré sú neprijateľné, keďže spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uviedol, že túto zmluvu súd musí považovať za predtlačенú, s predformulovanými podmienkami, typovú i formulárovú, pretože je predkladaná neurčitému počtu spotrebiteľov za podmienok určených výlučne dodávateľom, ktoré spotrebiteľ nemôže ovplyvniť a musí ich prijať a podpísať tak, ako sú mu predložené. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal s neprijateľnými podmienkami, ktorými spotrebiteľ nie je viazaný, nerešpektoval kogentné normy, pričom zvolená interpretácia je v extrémnom rozpore s prioritami spravodlivosti. Výklad a aplikácia právnych predpisov je v extrémnom nesúlade a odkláňa sa od ustálenej judikatúry bez toho, aby tento odklon bol dostatočne zdôvodnený. Súd prvej inštancie podľa neho značnú časť argumentácie vyňal a do rozhodnutia vôbec neuviedol, čo sa odzrkadlilo aj v odôvodnení rozhodnutia, ktoré nijako nereflektuje predloženú argumentáciu a zároveň ani nie je možné dovodiť z argumentácie súdu prvej inštancie, že by sa vôbec touto jeho argumentáciou v podaniach zaoberal, čím dostatočne neposúdil všetky predložené argumenty. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je zmätočné, rozsudok je nepreskúmateľný, pretože v bode 18. odôvodnenia je uvedené, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom celá predmetná zmluva bola naformulovaná dodávateľom bez možnosti, aby ju spotrebiteľ ovplyvnil a sú v nej neprijateľné všetky súhlasy spotrebiteľa, ktorými sa mal vzdať dopredu svojich práv. Súd prvej inštancie aj tak uviedol v bode 32, že nezistil existenciu neprijateľných podmienok, napriek tomu, že bol povinný rešpektovať únijnové právo, berúc zreteľ na: článok 38 Charty základných práv EÚ. Podľa žalovaného odôvodnenie predmetného rozhodnutia nespĺňa zákonom stanovené podmienky podľa § 220 ods. 2 a 3 C.s.p., a preto je potrebné napadnutý rozsudok zrušiť. Na základe vyššie uvedeného tiež žiadal, aby súd v zmysle C.s.p. zamietol žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu a zaviazal žalobcu na úhradu trov konania.

12. K odvolaniu žalovaného podal žalobca svoje vyjadrenie, v ktorom uviedol, že sa s tvrdeniami žalovaného nestotožňuje, popiera ich a považuje ich za nesprávne. Poukázal na to, že klient preštudovanie zmluvnej dokumentácie a súhlas s ňou potvrdil svojím podpisom na zmluve, t.j. preukázateľne sa oboznámil so zmluvnou dokumentáciou upravujúcou daný zmluvný vzťah. Záväzok zo zmluvy prevzal ako dospelá osoba plne spôsobilá na právne úkony, preto nie je dôvod spochybňovať, že k dohode pristúpil so všetkou vážnosťou a zodpovednosťou. Pokiaľ z dokazovania nevyplynie, že

osoba dlžníka pri uzatváraní zmluvy nemala dostatočné rozpoznávacie schopnosti, súd nemôže bez ďalšieho predpokladať, že spotrebiteľ nie je schopný posúdiť obsah právneho úkonu, ktorý uzatvára s veriteľom a vyjadriť s ním súhlas. Ak aj z hľadiska formy je právny úkon uzavretý prostredníctvom formulárovej predtlača, takýto spôsob uzatvárania zmluvy nie je právom zakázaný a samotné použitie formulára nemôže automaticky znamenať, že spotrebiteľ sa s jeho obsahom neoboznámil alebo s jeho obsahom nesúhlasil, keď súhlas s údajmi a dohodami uvedenými v predtlačí osobne potvrdil svojím podpisom. K uvedenému poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Co/37/2018 z 20.12.2018. Žalovaný jedným podpisom na konci zmluvy vyjadril súhlas s podmienkami zmluvy, a teda aj súhlas s obsahom VOP, OP a ak nesúhlasil s podmienkami, nemusel zmluvu podpísať. Nesúhlasil s názorom žalovaného, podľa ktorého by štandardizovaná zmluva mala predstavovať zmluvný typ, ktorého uzatváranie so spotrebiteľmi by bolo v rozpore s právnymi predpismi, či s dobrými mravmi. Uvedený typ spotrebiteľských zmlúv pozná aj Občiansky zákonník v znení, ako vyplýva napr. z ustanovení § 53 ods. 1 až 3. Používanie "formulárových" typov zmlúv právny poriadok SR nezakazuje. Je zrejmé, že navrhované znenie zmluvy predkladá dodávateľ spotrebiteľovi, keďže predmet zmluvy spadá do jeho predmetu podnikania a zmluva zvyčajne upravuje podmienky, za ktorých dodávateľ dodá spotrebiteľovi požadované plnenie. S takýmto mechanizmom uzatvárania spotrebiteľských zmlúv počíta napr. aj ZoSÚ, ktorý vynechanie určitých náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, či nesplnenie iných zákonných požiadaviek týkajúcich sa zmluvy o spotrebiteľskom úvere sankcionuje výlučne vo vzťahu k veriteľovi (dodávateľovi), ktorého úlohou je zabezpečiť správny obsah zmluvy. Každý klient má možnosť ovplyvniť obsah spotrebiteľskej zmluvy v obmedzenom rozsahu, čo znamená, že má možnosť zvoliť si jej určité náležitosti, ako napr. výšku úveru, dobu trvania zmluvy, termín splátky, výšku splátky (samozrejme s ohľadom na výšku úveru a dobu splácania úveru) a iné. Ak klient nesúhlasí so zmluvnými podmienkami, ktorých obsah nemôže ovplyvniť, k uzatvoreniu úverovej zmluvy a k poskytnutiu produktu ponúkaného žalobcom nedôjde. Ohľadom namietanej výšky úveru uviedol, že dohodnutá úroková miera bola 19,53 % ročne, a tá nie je v žiadnom prípade neprimerane vysokou. Odkázal na § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, ako aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 26/2011 z 26.04.2012, podľa ktorého neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. V danom prípade súd považoval za výšku úrokov, ktorá podstatne presahovala obvyklú, takú, ktorá takmer 4-násobne až 5,5-násobne presahovala obvyklú úrokovú mieru. Ak žalovaný poukazuje na to, že priemerná výška úroku bola 11,32 %, potom výška 19,53 %, ktorá neprevyšuje priemernú ani o polovicu, nie je podstatne vyššou než priemerná výška. Poukázal aj na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/86/2018 z 05.12.2018, v ktorom odvolací súd nepovažoval za správny záver súdu prvej inštancie, že výška dojednaného úroku 19,90 % značne prevyšuje priemernú úrokovú mieru spotrebiteľských úverov vyplývajúcu z prístupnej evidencie NBS, ktorá podľa súdu prvej inštancie činí 12,70 % ročne. K námietkam žalovaného týkajúcim výzvy na predčasné splatenie úveru priložil dôkaz o jej doručovaní - doručenkou. K výške úveru uviedol, že poskytol žalovanému úver vo výške 5.000 eur, tak ako to bolo uvedené v zmluve, t.j. v plnej výške. Priložil tiež Výpis z osobného účtu žalovaného K. L. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX za mesiac 11/2011. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vo výroku I., II. a IV. potvrdil.

13. Žalovaný vo svojej odvolacej replike za podstatné považoval to, že sa žalobca domáha nároku s poukazom na spotrebiteľskú zmluvu, ktorú sám ako dodávateľ vyhotovil, predformuloval ustanovenia zmluvy a on ako spotrebiteľ nemal možnosť tieto preformulované ustanovenia ovplyvniť. Výklad formulárovej zmluvy v prospech spotrebiteľa tkvie v tom, že podľa únijového práva, keďže dodávateľ včlenil do spotrebiteľskej zmluvy nečestné podmienky, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, považuje sa taká zmluva v časti neprijateľných resp. nekalých podmienok za neplatnú. Súd prvej inštancie bol povinný určiť neplatnosť neprijateľných podmienok, a to predformulovaných súhlasov v spotrebiteľskej zmluve, ktoré spotrebiteľ nemohol ovplyvniť, a keď chcel dostať úver, musel zmluvu podpísať tak, ako ju vyhotovil dodávateľ. Neplatné neprijateľné podmienky v predmetnej zmluve sú obsiahnuté v bodoch 4, 5, 6, 7, 8 a 9. Poukázal na rozsudok súdneho dvora (prvá komora) z 30.05.2013. X. R. proti E., návrh na začatie prejudiciálneho konania S.L. - Maďarsko, Smernicu 93/13/EHS - Nekalé podmienky uvedené v spotrebiteľských zmluvách - Preskúmanie nekalej povahy zmluvnej podmienky ex offa vnútroštátnym súdom - Dôsledky, ktoré má vnútroštátny súd vyvodiť z konštatovania nekalej povahy podmienky, vec C-397/11. Žiadal, aby súd aplikoval normy spotrebiteľského práva a únijové právo, najmä smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Uviedol, že neplatné

podmienky v zmluve o úvere nespôsobujú platné právne účinky s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. Neplatná neprijateľná podmienka je uvedená v bode 4.1. v znení: Klient sa zaväzuje zaplatiť Banke jednorazový poplatok za poskytnutie Úveru v deň poskytnutia Úveru vo výške 100 eur. Ide o neplatnú neprijateľnú podmienku podľa generálnej klauzuly § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože veriteľ za zhodnotenie (úroky) poskytne formou úveru peňažné prostriedky spotrebiteľovi. V zmysle uvedenej zmluvnej podmienky však v skutočnosti veriteľ poskytne spotrebiteľovi úver nižší ako je výška úveru uvedená v zmluve, a to o sumu rovnajúcu sa poplatku za poskytnutie úveru. Poskytovanie úveru za stavu, že si z neho ešte pred jeho poskytnutím dodávateľ zinkasuje nejakú jeho časť, je v rozpore s ratio legis právnej úpravy úveru. Takéto úverovanie odporuje aj spotrebiteľskému právu, pretože sa spotrebiteľovi poskytuje úver na jeho ekonomické využitie v krátenej výške, pričom veriteľia úroky počítajú aj z neposkytnutých peňažných prostriedkov. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa generálnej klauzuly je i samotná povinnosť spotrebiteľa uhradiť veriteľovi poplatok za poskytnutie úveru, pretože tento predstavuje plnenie, za ktoré spotrebiteľ nedostáva žiadne reálne protiplnenie. Jedná sa o plnenie za čisto administratívnu agendu veriteľa spojenú s poskytnutím úveru (za napísanie zmluvy, za jej zaevidovanie v evidencii veriteľa a pod.), a teda za plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal, a ktoré slúži výlučne v prospech veriteľa, pričom odplátou za poskytnutie úveru sú úroky. Poukázal na znenie § 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Navrhol, aby súd rozhodol o neplatnosti neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve rozsudkom berúc zreteľ na článok 38 Charty základných práv Európskej únie (ochrana spotrebiteľa). Poukázal na to, že súd prihliada z úradnej povinnosti na absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Absolútna neplatnosť právneho úkonu vzniká priamo zo zákona a pôsobí s ohľadom na to, že je stanovená vo verejnom záujme priamo zo zákona, a to od počiatku aj bez ohľadu na to, či sa niekto tejto neplatnosti dovoľal. Právne účinky absolútne neplatného právneho úkonu nevzniknú. Nakoľko absolútna neplatnosť právneho úkonu vzniká priamo zo zákona, a nie na základe správania sa účastníkov konania, nemôže byť tento dôsledok odvrátený, t.j. absolútna neplatnosť, ani s poukazom na princíp dobrých mravov. Súd musí z úradnej povinnosti vždy skúmať, či vykonaný právny úkon, s ktorým sú spojené právne následky, je alebo nie je absolútne neplatný, a to aj bez návrhu, či vznesenej námietky účastníka o neplatnosti úkonu a k zistenej neplatnosti musí vždy prihliadnuť pri vydaní rozhodnutia. O všetkých dôvodoch absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktoré vyšli najavo a dlžník nemohol o nich vedieť v čase uzatvárania zmluvy, je rozhodujúce, že namietal neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka a namietal zistené skutočnosti, ktoré musí súd z úradnej povinnosti brať do úvahy. Uviedol, že rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 26/2011 z 26.04.2012, najmä jeho odôvodnenie, nemožno v prejednávanej veci aplikovať ako to navrhol žalobca, pretože sa týkalo rozdielnej veci. Nie je možné vychádzať zo stavu v roku 2011, pretože úroky podľa ECB sú od roku 2016 nulové. Výška úroku 11,32 % ročne v roku 2015 je najvyššou úrokovou sadzbou podľa NBS. Čo sa týka úrokov ako odplaty je nesporné, že je nevyhnutná aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Úroková miera 19,53 % ročne značne prevyšuje priemernú úrokovú spotrebiteľských úverov vyplývajúcu z evidencie NBS, pričom žalobca nepreukázal opak. Z priloženej doručky žalobcu k jeho vyjadreniu je osvedčené, že výzva, ktorú uviedol žalobca vo vyjadrení nebola spotrebiteľovi doručená. Doručka je verejná listina, na ktorú súd prihliada ako na dôkaz osvedčujúci určitú skutočnosť, v danom prípade neplatnosť právneho úkonu dodávateľa, ktorým úkonom mal vyzvať spotrebiteľa na úhradu omeškaných splátok a následne na tom základe mal vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. Pretože ide o neplatný právny úkon, Výzva na predčasné splatenie úveru zo dňa 17.12.2014, o ktorú žalobca oprel svoju žalobu, je nesporné, že žalobca nemal platný právny titul na podanie žaloby. Poukázal na to, že uvedené skutočnosti tvrdil aj na verejnom prejednaní veci, pričom žalobca to nepoprel, ani nepriložil žiaden dôkaz o opaku a súd prvej inštancie sa s uvedenými námietkami v svojom rozhodnutí nevysporiadal, pričom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a napadnutý rozsudok je tak nepreskúmateľný a nezákonný a tu dôvod na jeho zrušenie, ako i dôvod na zamietnutie žaloby pre jej nedôvodnosť. Nepreskúmateľný rozsudok je nezákonný. Uviedol, že doposiaľ neexistuje platný právny dôvod na vydanie rozhodnutia v prospech žalobcu. Ten v konaní nepredložil výpisy z úverového účtu na osvedčenie uhrádzania úveru počas trvania úverového vzťahu, z ktorého môžu byť nesporne osvedčené všetky rozhodujúce skutočnosti na vydanie spravodlivého rozhodnutia. Žiadal, aby žalobca výpisy z úverového účtu predložil a aby bol tento dôkaz vykonaný na osvedčenie nespochybniteľného obrazu o úverovom vzťahu strán sporu, ktorý je na rozhodnutie vo veci nevyhnutný. Žalobca priložil tabuľku prepočtu zmluvných úrokov s počtom riadkov 46, v ktorom prehľade uviedol, že mala byť zaplatená istina 1.247,75 eur a tabuľku úrokov z omeškania s počtom riadkov 55, v ktorom prehľade uviedol, že som mala byť zaplatená istina 2.718,58 eur. Z týchto dôkazov je nesporné, že navzájom v časti zaplatenia istiny nekorešponujú a navodzujú zmätočný dojem o právach žalobcu. V oboch tabuľkách prepočtov je zreteľne napísané slovné spojenie "zaplatil

istinu". Žalobca priložil tabuľku Prehľad splácania - do predčasného zosplatnenia, v ktorej uviedol sumy splátok celkom v sume 3.715,80 eur, a to potvrdil aj vo vyjadrení zo dňa 07.08.2020. Doposiaľ je sporná evidencia žalobcu o úvere z priložených listín a tak je sporná i žalovaná suma. V návrhu na vydanie platobného rozkazu žalobca uviedol, že pohľadávka z úveru ku dňu zosplatneniu predstavovala sumu 4.104,76 eur, čo rozhodne nekorešponduje s priloženými dôkazmi. Z uvedených dôkazov matematickým výpočtom nemožno jednoznačne dospieť k ustáleniu sumy, ktorá by odôvodňovala žalovaný nárok. Žalobcova špecifikácia je neurčitá a nezrozumiteľná a žaloba je tak zmätočná. Zo zmätočnej žaloby nemohlo vzniknúť zákonné rozhodnutie. Neplatná je neprijateľná podmienka uvedená v bode 4.2. v znení: Banka inkasuje mesačne z účtu uvedeného v bode 5.5 poplatok za správu úverového účtu vo výške 1,99 eur. Neplatnou je aj neprijateľná podmienka uvedená v bode 4.3. v znení: V prípade zmeny podmienok Úverovej zmluvy na základe žiadosti Klienta je Banka oprávnená si účtovať za každú zmenu zmluvných podmienok poplatok vo výške 40 eur. Banka je oprávnená si účtovať tiež poplatok za akékoľvek súhlasy alebo potvrdenia vystavené Klientovi zo strany Banky na základe jeho žiadosti, a to vo výške 17 eur + DPH. Týmto bodom nie je dotknutý bod 9.7 zmluvy. Taktiež neplatnou je neprijateľná podmienka uvedená v bode 4.4 nadväzujúca na body 4.1, 4.2, 4.3. Žalovaný ďalej uviedol, že v zmluve absentujú povinné náležitosti podľa § 9 ZoSÚ a taký úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Aj neprijateľné podmienky v bode 7 zmluvy Sankcie sú neplatné. Zmluvná pokuta uvedená v podmienkach je neplatná s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. Podľa žalovaného v ostatnom žalobca vo svojom vyjadrení nepoprel tvrdenia protistrany, čo má za následok, že tvrdenia, ktoré uviedol, sa považujú za nesporné. Žalobca nenapadol žiaden odvolací dôvod, ktorý v odvolaní uplatnil a o ktorý oprel svoje odvolanie, pričom sa má za to, že žalobca nenamieta ním uvedené odvolacie dôvody a nemá k nim námietky. Odvolací súd tak posudzuje odvolanie z hľadiska odvolacích dôvodov, pričom prihliada na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, pričom poukázal na § 380 C.s.p. Mal tiež za to, že rozhodujúcimi v prejednávanej veci sú zákonné ustanovenia najmä Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, Zákona o ochrane spotrebiteľa, ZoSÚ a únijnové právo, najmä smernica Rady 93/13/EHS, ktoré súd prvej inštancie neaplikoval na predmetnú vec, pričom ide o vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok. Napriek skutočnosti, že v bode 18. odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie v časti úrokov, ako uviedol vychádzajúc z uznesenia ÚS IV. 476/2012 z 18.09.2012, je potrebné zdôrazniť, že nevyhodnotil platnosť resp. neplatnosť právneho úkonu dodávateľa tzv. jednostranného predčasného zosplatnenia, ktoré on namieta. Mal za to, že z neplatného právneho úkonu neplynú platné právne účinky, z nepráva nevznikne právo. Odôvodnenie súdom prvej inštancie v bode 18 je preto zmätočné. V zmluvnom vzťahu nastal protiprávny stav, ktorý spôsobil dodávateľ tým, že urobil jednostranný právny úkon Výzva na predčasné splatenie úveru dňa 17.12.2014, pričom nedoručil výzvu ani neupozornil spotrebiteľa a nerešpektoval tak § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako i Zákon o bankách. Tento protiprávny stav vyvolaný žalobcom je založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru a s týmto stavom sa spájajú výhradne sankcie, pričom s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil vec na konanie a nové rozhodnutie, alternatívne, aby zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a zmenil ho tak, že žalobu zamietne.

14. K vyjadreniam žalovaného podal žalobca dupliku. Poukázal na to, že žalovaný vo svojom vyjadrení uvádza tvrdenia/skutočnosti, ktoré v priebehu konania na súde prvej inštancie nenamieta (napr. neprijateľné zmluvné podmienky). V tomto smere ide o nové tvrdenia, ktoré sú neprípustné. Všetky prostriedky procesnej obrany mohol žalovaný uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Dal tiež do pozornosti, že žalovaný využil možnosť dať sa zastúpiť právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 296 C.s.p. spotrebiteľ môže predkladať alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej s tým, že ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentracii konania sa nepoužijú. Pojem "do rozhodnutia vo veci samej" v § 296 C.s.p. je možné vysvetliť tak, že všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení musí aj spotrebiteľ predložiť súdu prvej inštancie do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej s tým, že aplikácia ustanovenia § 366 C.s.p. v spotrebiteľských sporoch vylúčená nie je (porovnaj Števeček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 1033 - spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej). Z uvedeného dôvodu by podľa neho nemal odvolací súd prihliadať na nové tvrdenia žalovaného, pretože tieto sú neprípustné. Odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoCsp/55/2020 z 27.01.2021. K tvrdeniam žalovaného o doručení poukázal na to, že účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva, predpokladá, že

prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t.j., že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie dostane do jeho dispozície sféry nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy doručením listu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta, či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávneho úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávneho úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 26Cdo 268/2011 z 08.06.2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 129/2010 z 28.01.2011). Teória dôjdenia vychádza z toho, že z hľadiska pôsobenia (perfektnosti) prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť adresáta právného úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého účastníka zabrániť nepreberaním písomnosti. Aj v danom prípade z doručenia vyplýva, že si žalovaný zásielku neprebral v odbernej lehote. Žalobca doručoval žalovanému zásielku na adresu vymedzenú žalovaným v zmluve. V žiadnom prípade nemožno doručenie považovať za neplatný právny úkon. Žalobca poukazuje na právnu istotu odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Ohľadom zmluvných úrokov a zákonných úrokov z omeškania uviedol, že žalovaný vo svojom vyjadrení opomína rozdiel medzi nimi a nesprávne poukazuje na to, že keď je úroková sadzba ECB nulová, tak toto sa vzťahuje aj na zmluvný úrok. Sadzba hlavné refinančné operácie sa považuje za základnú úrokovú sadzbu ECB podľa § 17 ods. 1 Zákona o zavedení meny euro v SR. Aktuálna sadzba zákonných úrokov z omeškania je stanovená podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. Sadzba úrokov z omeškania je určená ako základná úroková sadzba ECB zvýšená o 5 percentuálnych bodov. K výške pohľadávky a výške istiny poukázal na to, že žalovaný vo svojom vyjadrení konštatuje, že výška pohľadávky uvedená vo výzve na predčasné splatenie úveru nie je rovnaká ako žalovaná istina. Pohľadávka a istina sú dva rozdielne pojmy. V pohľadávke je okrem istiny zahrnutý aj úrok, prípadne poplatky. Výška istiny predstavuje iba istinu, t.j. sumu bez úrokov, a teda výška istiny nie je rovnaká s výškou pohľadávky. Pohľadávka žalobcu ku dňu zosplatenia úveru predstavovala 4.104,76 eur, pričom táto bola tvorená istinou (3.752,25 eur), úrokmi (241,59 eur), úrokmi z omeškania (8,73 eur), poplatkami (102,19 eur). Žalovanému bol poskytnutý úver vo výške istiny 5.000 eur, do zosplatenia úveru uhradil žalovaný na istinu sumu 1.247,75 eur, a teda dlžná istina predstavuje 3.752,25 eur. Žiadne ďalšie úhrady žalovaný neuskutočnil. Dlžná istina je teda v žalobe uvedená rovnako ako v Prehľade splácania. Žalovaná istina bola v žalobe uvedená jasne a zrozumiteľne. K námietkam žalobcu týkajúcim sa náležitostí zmluvy uviedol, že žalovaný nekonkretizoval, ktorá náležitosť podľa jeho názoru v zmluve absentuje. Zmluva obsahuje všetky náležitosti požadované zákonom, a teda úver nie je možné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vo výroku I., II. a IV. potvrdil a vo výroku III. ho zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu.

15. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach a v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolania žalobcu i žalovaného sú čiastočne dôvodné, v dôsledku čoho je potrebné rozsudok v napadnutých častiach čiastočne zmeniť a čiastočne potvrdiť.

16. V predmetnej veci sa žalobca domáhal voči žalovanému peňažných nárokov zo zmluvy o úvere, ktorú uzavreli dňa 25.11.2011, a to zaplata istiny 3.752,25 eur, vyčíslených zmluvných úrokov do 08.01.2015 vo výške 241,59 eur, vyčíslených úrokov z omeškania do 08.01.2015 vo výške 8,73 eur, zmluvných úrokov vo výške 19,53 % ročne zo sumy istiny 3.752,25 eur od 09.01.2015 do zaplata, úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy istiny 3.752,25 eur 09.01.2015 do zaplata a úrokov z omeškania vo výške 8 % zo sumy 241,59 eur (suma nezaplata zmluvných úrokov ku dňu 08.01.2015) od 09.01.2015 do zaplata. Žalobca požadované príslušenstvo, pozostávajúce zo zmluvných úrokov z úveru a úrokov z omeškania, vyčíslil k 08.01.2015 ako momentu predčasného zosplatenia úveru v zmysle § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vykonanému na základe jeho písomnej výzvy zo dňa 17.12.2014.

17. Žalobca sa (pôvodne) domáhal tiež zaplata poplatkov vo výške 102,19 eur, avšak konanie bolo v dôsledku jeho späťvzatia v tejto časti zastavené v 2. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý nebol odvolaním napadnutý a je teda právoplatný. Zostávajúce peňažné nároky súd prvej inštancie v 1. výroku

žalobcovi priznal okrem zmluvného úroku 19,53 % ročne zo sumy istiny 3.752,25 eur od 09.01.2015 do zaplatenia, ktorý v 3. výroku zamietol.

18. Súd prvej inštancie správne ustálil spotrebiteľský charakter predmetnou úverovou zmluvou vzniknutého vzťahu medzi stranami sporu a samotnú zmluvu posúdil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle ZoSÚ. Pokiaľ žalovaný namietal, že súd prvej inštancie nesprávne a zmätočne aplikoval aj ustanovenia Obchodného zákonníka, pretože sa prednostne musia aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, odvolací súd dáva do pozornosti, že zmluva o úvere (§ 497 a nasl. Obchodného zákonníka) zakladá v zmysle § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah, čo znamená, že sa vždy spravuje Obchodným zákonníkom bez ohľadu na to, kto je subjektom týchto vzťahov (podnikateľ alebo iná osoba). Uvedené však nič nemení na tom, že môže ísť zároveň o spotrebiteľský zmluvný vzťah, pri ktorom je potrebné aplikovať príslušné zákonné ustanovenia upravujúce spotrebiteľské zmluvné vzťahy. Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Spotrebiteľskú povahu teda môže mať nepochybne aj dvojstranný právny úkon, ktorého právny základ je v Obchodnom zákonníku. Súd prvej inštancie tak v tomto prípade náležite vychádzal zo zodpovedajúcich zákonných ustanovení Obchodného zákonníka, ako aj spotrebiteľských ustanovení Občianskeho zákonníka a ZoSÚ, ktoré v preskúmvanej veci aj správne aplikoval.

19. Žalovaný v odvolaní uvádzal, že daná spotrebiteľská zmluva obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré mali byť posúdené ako neplatné v zmysle § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti jednak namietal, že zmluva o úvere je typová formulárová zmluva, v ktorej všetky podmienky boli predformulované žalobcom ako dodávateľom a žiadna z nich nebola dojednaná individuálne. Z toho dôvodu podľa neho ide o neprijateľné podmienky spôsobujúce nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktoré sú neplatné (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd považuje za potrebné v prvom rade ozrejmiť, že len samotný formulárový typ zmluvy v žiadnom prípade nezakladá neprijateľnosť zmluvných dojednaní, resp. jej celkovú neplatnosť, naopak, je potrebné ho vnímať ako prípustný spôsob návrhu v rámci legálneho mechanizmu uzatvárania zmlúv, ktorý je tiež v zmluvnej praxi široko využívaný. Žalovaný nijako nepreukazoval ani netvrdil, že by nemal možnosť sa s danou zmluvou, či niektorými jej časťami pred jej uzavretím oboznámiť (§ 53 ods. 4 písm. a/ Občianskeho zákonníka) a neuvádzal ani žiadne významné okolnosti, z ktorých by bolo možné taký záver dovodiť. Na druhej strane predmetnú zmluvu riadne podpísal a vyjadril tak s ňou svoj súhlas. Možno prisvedčiť aj tvrdeniam žalobcu, že nie je dôvod pochybovať, že žalovaný k zmluve pristúpil so všetkou vážnosťou a zodpovednosťou a záväzok zo zmluvy prevzal ako dospelá osoba plne spôsobilá na právne úkony, pričom poukázal na to, že žalovaný svojím podpisom potvrdil preštudovanie zmluvnej dokumentácie a súhlas s ňou (bod 9.13. zmluvy).

20. Žalovaný osobitne namietal tiež neprijateľnosť zmluvných podmienok týkajúcich sa poplatku za poskytnutie úveru a poplatku za správu úverového účtu. Odvolací súd sa nestotožnil s jeho argumentáciou o neprijateľnosti ustanovenia zmluvy (bod 4.1.), ktorým sa zaviazal zaplatiť jednorazový poplatok za poskytnutie úveru vo výške 100 eur splatný v deň poskytnutia úveru. Už vzhľadom na jeho podstatu možno predovšetkým uviesť, že ako dojednanie o cene úveru sa týka hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ktoré sú podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka priamo vylúčené z prieskumu neprijateľnosti. Špecificky k odvolacej argumentácii žalovaného o absencii reálneho protiplnenia a povahe daného poplatku ako neobjednanej služby slúžiacej výlučne len v prospech veriteľa, odvolací súd dopĺňa, že dohoda o tomto druhu poplatku podľa jeho názoru sama osebe nespĺňa požiadavku značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Ide totiž o zákonom predvídaný (§ 499 Obchodného zákonníka) a v praxi aj v značnej miere využívaný a akceptovaný základný nárok veriteľa súvisiaci s poskytnutím úveru, ktorý je odôvodnený vykonaním počiatočných úkonov a zriadením úverového účtu, pričom je s ním spotrebiteľ oboznámený pred uzatvorením úverovej zmluvy, kedy má možnosť ho akceptovať a vstúpiť do zmluvného vzťahu. Dojednanie o poplatku za poskytnutie úveru bolo v zmluve jasne a zrozumiteľne formulované a transparentné. Jeho výšku 100 eur možno v danom prípade tiež považovať za primeranú, keď predstavovala len 2 % zo sumy čerpanej istiny (5.000 eur). Vzhľadom na právoplatné zastavenie konania v časti nárokov žalobcu na ďalšie poplatky, boli námietky žalovaného o neprijateľnosti dojednania poplatku za správu úverového účtu vo výške 1,99 eur mesačne (bod 4.4. zmluvy) bezpredmetné a odvolací súd nebol oprávnený sa nimi zaoberať.

21. Preskúmvaná úverová zmluva ako tzv. zmluva o spotrebiteľskom úvere, musela obsahovať aj špeciálne obsahové požiadavky kladené na daný typ zmlúv ZoSÚ, ktorý s ich nesplnením spája určité zákonné dôsledky (§ 11 ZoSÚ) - napr. bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvou poskytnutého úveru. Žalovaný sa v odvolaní domáhal práve bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, keď nesúhlasil

so záverom súdu prvej inštancie, že zmluva obsahuje všetky potrebné náležitosti v zmysle § 9 ods. 1 a 2 ZoSÚ. Osobitne poukazoval na rozdielnu výšku poskytnutého úveru, keďže namiesto uvedenej sumy 5.000 eur mu bolo z dôvodu prvotnej úhrady poplatku za poskytnutie úveru 100 eur skutočne poskytnutých len 4.900 eur. S poukazom na vyššie konštatovanú prijateľnosť zmluvného ustanovenia o predmetnom poplatku, dojednaníu strán sporu zodpovedala úhrada daného poplatku so splatnosťou v čase poskytnutia úveru (bod 4.1. zmluvy), ktoré bolo v zmluvne stanovené do 3 dní od splnenia podmienok (bod 2.1.). Pokiaľ tak v rovnaký deň ako bol žalovanému poskytnutý úver (28.11.2011) v celej výške 5.000 eur bol z jeho bežného bankového účtu (vedeného u žalobcu) uhradený dohodnutý poplatok 100 eur, ako to vyplýva z žalobcom doloženého výpisu, išlo o spôsob úhrady súladný s dojednaním zmluvy, ktorý nemá žiaden vplyv na správnosť údajov o výške skutočne poskytnutého úveru 5.000 eur zodpovedajúceho zmluve. Aj napriek tomu, že žalovaný neuviedol iné konkrétne námietky vo vzťahu k nesprávosti, či absencii jednotlivých vyžadovaných náležitostí zmluvy, odvolací súd dôsledne sa venujúc tejto otázke v plnom rozsahu, dospel k záveru zhodnému so súdom prvej inštancie o riadnom obsahovom vymedzení zmluvy v súlade so ZoSÚ. V dôsledku toho teda bol žalobca oprávnený si popri istine úveru nárokovať aj úroky z úveru a poplatok v zodpovedajúcom rozsahu a v súlade so zákonom. 22. Odvolací súd tiež súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že riadne došlo k predčasnemu zosplatneniu celého úveru ku dňu 08.01.2015, pričom nepovažuje za dôvodné odvolacie námietky žalovaného, že zosplatnenie nebolo platné pre rozpor s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V zmysle uvedeného ustanovenia môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka (žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Upozornením má zákonodarca na mysli adresovanú písomnosť, ktorá sa musí nevyhnutne dostať do sféry dispozície spotrebiteľa, a z ktorej obsahu musí byť zrejmé jednak splnenie zákonných podmienok uplatnenia režimu odseku 8 (pozn. v súčasnosti odsek 9), a jednak výslovné upozornenie spotrebiteľa na vykonanie práva dodávateľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka a v súlade s odsekom 8 (9) § 53 Občianskeho zákonníka. (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 ? 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 576). Žalobca upozornil žalovaného na uplatnenie tohto práva výzvou na predčasné splatenie dlhu zo dňa 17.12.2014. Žalovaný v odvolaní uviedol, že táto výzva bola neplatným právnym úkonom a nebolo vykázané jej doručenie, ako aj to, že žalobcom stanovená lehota na zaplatenie úverového dlhu bola sporná. S týmito tvrdeniami sa odvolací súd nestotožnil. Žalobca v predmetnej riadne adresovanej výzve žalovanému oznámil, že rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru, čím mu vznikla povinnosť jednorazovo uhradiť celú zostávajúcu sumu úveru (vo výške 4.019,88 eur) a celý svoj dlh má uhradiť do 08.01.2015. Vo výzve žalobca poukázal aj na svoje predchádzajúce opakované upozornenia žalovaného na neplnenie jeho povinností zo zmluvy o úvere. V prípade výzvy teda išlo o jasné a zrozumiteľné písomné upozornenie na uplatnenie práva zosplatniť úver, ktorým bol riadne určený konkrétny dátum na splnenie celého úverového dlhu, a ktoré navyše obsahovalo aj náležité skutkové odôvodnenie daného postupu vo vzhladu k okolnostiam zmluvného vzťahu. Odvolací súd poukazuje na to, že právo žalobcu zosplatniť úver v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka vyplývalo priamo z dojednania zmluvy o úvere (7.2. a 7.2.1). Samotné omeškание splácania presahujúce obdobie troch mesiacov žalovaný nespochybňoval a vyplývalo taktiež z obsahu spisu, napr. aj žalobcom predložených upomienok prechádzajúcich výzve či prehľadu splácania úveru. Dôvodné neboli ani odvolacie námietky žalovaného týkajúce sa nedoručenia výzvy, ktoré zakladal na nevykázaní jej doručenia, resp. aj na tom, že z doručky je osvedčené, že výzva mu nebola doručená. Žalobca doložil príslušnú doručku poštového doručovania predmetnej výzvy, z ktorej vyplýva, že zásielka bola doručovaná na adresu žalovaného zo zmluvy (zhodnej aj s jeho súčasnou adresou), dňa 19.12.2014 bola podaná na pošte, dňa 22.12.2014 bola uložená na pošte po neúspešnom pokuse o doručenie a neprevzatí žalovaným a dňa 13.01.2015 bola ako neprevzatá v odbernej lehote vrátená. Všeobecne možno dať do pozornosti príslušný spôsob doručovania, kedy poštový doručovateľ v prípade, ak doporučený list nie je možné doručiť z dôvodu nezastihnutia adresáta na odovzdávacom mieste, zanechá v domovej listovej schránke písomné oznámenie o jeho uložení na pošte a na základe zanechaného oznámenia si môže adresát počas plynutia odbernej lehoty 18 pracovných dní prevziať na pošte doporučený list. Ako bolo naznačené vyššie a ako tiež žalobca správne poukazoval v rámci svojho odvolacieho vyjadrenia, relevantným mohol byť okamih dôjdenia do dispozičnej sféry žalovaného (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka; napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 129/2010 z 28.01.2011), nie reálneho prevzatia žalovaným. Vzhľadom na uvedené sa do sféry dispozície žalovaného predmetná výzva dostala dňom 22.12.2014, príp. najbližším nasledujúcim pracovným dňom 23.12.2014, kedy mohla byť zásielka vyzdvihnutá na pošte, o čom bol upovedomený. Žalovaný objektívnu možnosť

oboznámiť sa s obsahom zásielky ani nespochybňoval. Uvedenému momentu doručenia zodpovedal aj dohodnutý spôsob doručovania stranami priamo v zmluve o úvere (bod 9.8.), podľa ktorého v prípade neprevzatia zásielky účinky doručovania nastávajú na druhý deň od jej neprevzatia. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na záver rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020 z 15.12.2020, podľa ktorého ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa (R 4/2021). S ohľadom na určený deň zosplatnenia úveru 08.01.2015 bolo teda doručenie výzvy vykonané aj v súlade s podmienkou 15-dňovej lehoty podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Možno tak dospieť k záveru, že zosplatnenie úveru bolo v danom prípade vykonané riadne a v súlade so zákonom, pričom samotná výzva na zosplatnenie úveru spĺňala požiadavky platného právneho úkonu. Ku dňu zosplatnenia 08.01.2015 tak žalobcovi vzniklo voči žalovanému právo na zaplatenie celej jeho úverovej pohľadávky v prislúchajúcom rozsahu.

23. Keďže predmetné žalobné nároky neboli tvorené žiadnymi postúpenými pohľadávkami, námietky žalovaného o absencii právneho titulu žalobcu z dôvodu nesúladu s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách boli zjavne neopodstatnené. Príslušné ustanovenie určuje podmienky postúpenia peňažnej pohľadávky banky na inú osobu. Predmetom konania boli však nároky toho istého žalobcu (Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951), ktorý v čase uzavretia zmluvy vystupoval pod iným obchodným menom (Dexia banka Slovensko a.s.).

24. Ako nedôvodné odvolací súd posúdil aj námietky žalovaného o neprimeranej výške úrokovej miery. Za neprimeranú, a preto odporujúcu dobrým mravom, by bolo možné považovať úrokovú mieru podstatne presahujúcu úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 26/2011 z 26.04.2012). V prejednávanej veci žalobca poskytol žalovanému úver s dobou splatnosti 84 mesiacov (7 rokov) so zmluvným úrokom vo výške 19,53 % ročne. Podľa NBS v čase uzavretia zmluvy (november 2011) bola priemerná výška úrokov pri spotrebiteľských a tzv. ostatných úveroch poskytovaných bankami domácnostiam s dobou splatnosti nad 5 rokov vo výške 13,89 %. Dané prekročenie o 5,64 %, ktoré predstavuje približne 40 % navýšenie voči priemeru bánk pri obdobných úveroch v rovnakom období nie je dramatickým, či (niekoľko)násobným presiahnutím. Za daných okolností podľa názoru odvolacieho súdu tak nemožno dojednanú úrokovú mieru 19,53 % ročne považovať za odporujúcu dobrým mravom pre jej neprimeranosť. Taktiež neboli preukazované, tvrdené, a ani nevyšli najavo, žiadne také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že úroky boli v danom prípade dojednané v rozpore s dobrými mravmi, a preto neplatné (§ 39 Občianskeho zákonníka), príp. že by bola predmetná zmluva neplatnou pre úžeru (§ 39a Občianskeho zákonníka).

25. Vzhľadom na odvolacie námietky žalovaného sa odvolací súd venoval aj súladnosti s najvyššou prípustnou mierou odplaty v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Ten pre prípady poskytovania peňažných prostriedkov spotrebiteľom, vo svojom príslušnom znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, stanovoval, že odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Z údajov zverejnených Ministerstvom financií SR o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrtrok 2011 vyplýva, že pri úveroch so zmluvnou splatnosťou od 5 do 10 rokov vo výške od 1.500 do 6.500 eur priemerná RPMN predstavovala hodnotu 18,77 %. Možno teda konštatovať, že predmetná hodnota RPMN 23,08 % v danom prípade nedosahovala mieru podstatného prevýšenia. Odvolací súd dopĺňa, že v danom období sa pri posudzovaní najvyššej prípustnej odplaty v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka neuplatňoval strop dvojnásobku referenčnej hodnoty priemernej RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk v zmysle nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., k čomu sa pristúpilo až od 01.06.2014. Poukazovanie žalovaného na uvedené nariadenie v súvislosti s neprimeranosťou odplaty resp. aj ceny úveru, bolo teda irelevantné.

26. Pokiaľ žalovaný tiež argumentoval tým, že žaloba nebola dostatočne špecifikovaná a je mätúca, odvolací súd sa ani s týmito jeho námietkami nestotožnil. Nároky žalobcu tvoriace predmet konania boli v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vymedzené riadne a určitým spôsobom v súlade s § 132 ods. 1 C.s.p., pričom súd prvej inštancie žalobcu v priebehu konania v zmysle § 150 ods. 2 C.s.p. vyzval na špecifikáciu uplatnenej pohľadávky. Doplnené žalobné tvrdenia a celkové zdôvodnenie žaloby tak tvorili dostatočný podklad pre rozhodnutie vo veci. Predmetný žalobný nárok, vymedzený jednak žalobným

návrhom - tzv. petitom žaloby, ako aj jej skutkovým odôvodnením, bol teda riadne špecifikovaný a konkretizovaný.

27. Ďalšie odvolacie námietky žalovaného, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal všetky ním tvrdené skutočnosti a na ten účel nepredložil všetky zodpovedajúce výpisy z úverového účtu, ktorých doplnenie tiež požadoval, bolo potrebné posúdiť s ohľadom na dané štádium konania, spôsob budovania skutkového základu rozsudku podľa C.s.p. a princípy sporového procesu. Súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona (§ 215 ods. 1 a 2 C.s.p.). Úlohou súdu pri zisťovaní relevantného skutkového základu pre jeho rozhodnutie vo veci je predovšetkým identifikovať, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné. Nesporné skutkové tvrdenia si osvojí ako zistený skutkový stav (§ 151 ods. 1 C.s.p.), ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti (§ 186 ods. 2 C.s.p.) a ohľadom sporných skutkových tvrdení vyhodnocuje ich pravdivosť na základe vykonávania dôkazov. Spornými skutkovými tvrdeniami sú tie, ktoré neboli účinne popreté spôsobom v zmysle § 151 ods. 2 C.s.p. (Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.). Ak teda strana sporu kvalifikovane nepoprie skutkové tvrdenie druhej strany, toto tvrdenie sa považuje za nesporné, čo znamená, že súd považuje predmetnú skutočnosť za preukázanú tak, ako bola tvrdená. V tomto prípade skutkové tvrdenie jednej sporovej strany zákon za splnenia predpokladu absencie jej kvalifikovaného popretia protistranou "povyšuje" na skutkový poznatok súdu (Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 798). V okolnostiach prejednávanej veci tak možno konkrétne poukázať na to, že žalobca sa svojich riadne špecifikovaných nárokov zo zmluvy o úvere domáhal na základe priloženej predmetnej zmluvy, výzvy na predčasné splatenie úveru, upomienok na úradu dlžnej sumy úveru, prehľadu splácania, stavu omeškaných splátok a prepočtu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie spochybňoval základ nárokov žalobcu vzhľadom na potrebu aplikácie ustanovení na ochranu spotrebiteľa, nesplnenie predpokladov na uplatnenie nárokov právneho predchodcu žalobcu podľa Zákona o bankách ako aj podmienok na predčasné zosplatenie úveru a z dôvodu neprímernej výšky úrokovej sadzby. Ako vyplýva z obsahu spisu, po skutkovej stránke žalovaný neposkytol žiadne tvrdenia spôsobilé kvalifikovane spochybniť substancované tvrdenia žalobcu. Na pojednávaní dňa 08.09.2020 uviedol, že zaplatil sumu 3.715,80 eur a poplatok za poskytnutie úveru v sume 100 eur, čo bolo zhodné s tvrdeniami žalobcu. S poukazom na takisto nespornú sumu dohodnutej splátky 109,62 eur tiež uviedol, že bolo zaplatených 36 splátok, čo však nezodpovedalo jeho vlastnému prehľadu o počte jednotlivých splátok v konkrétnych rokoch (1 v roku 2011, 12 v roku 2012, 12 v roku 2013 a 10 v roku 2014), ani uvedenej celkovo uhradenej sume (a to ani za pripočítania poplatku za poskytnutie úveru). Žalovaný tak síce tvrdil, že nepovažuje uplatnené nároky za dostatočne žalobcom preukázané, avšak jeho skutkové tvrdenia v konaní pred súdom prvej inštancie účinne nepoprel predložením vlastných skutkových tvrdení. Vo vzťahu ku konkrétnym skutkovým tvrdeniam žalobcu ani neposkytol vyhlásenie, že nie sú pravdivé. Súd prvej inštancie teda pri rozhodovaní v preskúmvanej veci postupoval správne, keď účinne nepopreté skutkové tvrdenia žalobcu, ktoré bolo potrebné považovať za nesporné a ohľadom ktorých nebolo potrebné vykonanie dokazovania, zahrnul do skutkového základu rozsudku. Námietka, že žalobca neunesol dôkazné bremeno tak v danom prípade nemôže obstáť. Ak teda žalovaný v odvolaní vytykal nepreukázanie niektorých skutkových tvrdení žalobcom, možno naopak poukázať na to, že on samotný ohľadom týchto tvrdení neunesol procesné bremeno popretia skutkových tvrdení protistrany (§ 151 C.s.p.). Ako neprípustné bolo potrebné v tomto prípade vyhodnotiť návrhy žalovaného na vykonanie dokazovania výpismi z úverového účtu a súvisiace nové skutkové tvrdenia o nezodpovedajúcej úverovej evidencii, ktoré boli uplatnené až v odvolaní a následnom odvolacom konaní. Odvolacia argumentácia v podobe nových skutočností a dôkazov (novôt) je prípustná len za splnenia zákonom stanovených podmienok (365 ods. 1 písm. g/ C.s.p. a § 366 C.s.p.). Dané novoty sa však netýkali procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, žalovaný prostredníctvom nich netvrdil ani nepreukazoval, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a takisto nebolo možné ani na základe obsahu spisu dôjsť k záveru, že ich žalovaný nemohol bez svojej viny uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie. Na tieto oneskorené prostriedky procesnej obrany tak nemohol odvolací súd prihliadnuť. Na tom nič nemení ani spotrebiteľské postavenie žalovaného, ktorý v zmysle § 296 C.s.p. mohol predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení len do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, o čom bol v konaní pred súdom prvej inštancie riadne poučený.

28. Čo sa týka tiež odvolaní žalovaného napadnutej časti priznaných úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne z nezaplatených úrokov 241,59 eur od 09.01.2015 do zaplatenia, v tejto časti odvolací súd

nepovažoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne. Možno poukázať aj na zmätočnosť výrokovvej časti rozsudku s príslušnou časťou odôvodnenia (bod 22.), kde tento nárok (zjavne) tvoril zamietnutú časť nevyčíslených úrokov z omeškania prevyšujúcich 8 % ročne z istiny 3.752,25 eur do zaplatenia. Suma 241,59 eur ako základ úroku z omeškania v danom prípade predstavuje vyčíslenú sumu neuhradených zmluvných úrokov k termínu predčasnej splatnosti 08.01.2015, v dôsledku čoho ide teda o úročenie úrokov (tzv. anatocizmus), čo je neprípustné.

29. Ak by sme veriteľovi priznali možnosť poberať úroky aj zo splatných úrokov, znamenalo by to, že i príslušenstvo pohľadávky by malo svoje vlastné príslušenstvo. Z § 121 Občianskeho zákonníka, ako aj zo samotnej povahy veci vyplýva, že požadovať príslušenstvo z príslušenstva nemožno a úročenie úrokov je teda neprípustné. Požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva je neprípustné nielen pri dohodnutých úrokoch, ale aj pri úrokoch z omeškania. Tým, že včas nesplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, ale nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Ak sa dlžník dostane do omeškania s platením dohodnutých úrokov, nemožno od neho požadovať úroky z omeškania z dohodnutých úrokov (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Obdo/4/1994). Dôvod je predovšetkým skutočnosť, že zákon (Občiansky zákonník a ani Obchodný zákonník) veriteľovi takúto možnosť nepriznáva. Takýto záver vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 35Odo/101/2002, Rc 5/2006. (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 2292). Odvolací súd sa tiež stotožňuje so závermi uvedeného rozsudku Najvyššieho súdu ČR, ktoré vychádzajú z právnej úpravy obsahovo zhodnej so slovenskou a v podrobnostiach na ne bližšie odkazuje. Okrem toho tiež poukazuje napr. aj na závery o neprípustnosti anatocizmu napr. v rozsudkoch Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 27Co/34/2017 z 28.11.2017, sp. zn. 4Co/44/2019 z 16.04.2019 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/10/2022 z 24.03.2022, sp. zn. 8Co/40/2017 z 17.04.2018, sp. zn. 8Co/39/2017 z 29.10.2019 a sp. zn. 8Co/98/2018 z 20.10.2020, 8Co/137/2020 z 30.03.2021. V rámci požadovaných nevyčíslených úrokov z omeškania tak žalobcovi prináležal (len) priznaný úrok z omeškania vo výške 8 % ročne z nezaplatenej istiny 3.752,25 eur od 09.01.2015 do zaplatenia.

30. Odvolanie žalobcu smerovalo proti (celej) zamietajúcej časti žaloby, ktorou mu súd prvej inštancie nepriznal nárok na zmluvné úroky 19,53 % ročne zo sumy istiny 3.752,25 eur od 09.01.2015 do zaplatenia. Vychádzal z názoru, že zmluvný úrok z úveru žalobcovi ako veriteľovi úveru a zároveň dodávateľovi zo spotrebiteľského vzťahu nepatrí odo dňa účinkov zosplatnenia. Odvolací súd dáva do pozornosti, že daná problematika bola už v judikatúre Najvyššieho súdu SR jednotne vyriešená a bola ustálená tak, že po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí (R 5/2021). Najvyšší súd v danom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 z 16.06.2020 v rovnakých okolnostiach spotrebiteľskej úverovej zmluvy vyslovil, že "za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platiť úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená

určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody". V zmysle uvedeného tak žalobcovi v danom prípade prináleží zmluvný úrok 19,53 % ročne z nevrátenej istiny úveru 3.752,25 eur aj po predčasnej splatnosti úveru od 09.01.2015, do dohodnutého času trvania zmluvy - termínu konečnej splatnosti úveru, t.j. do 15.11.2018, ktorý správne zistil súd prvej inštancie v rámci svojich skutkových záverov v napadnutom rozsudku. Výška tohto nároku predstavuje sumu 2.824,84 eur. Za zvyšné žalobcom požadované obdobie, od 16.11.2018 do zaplatenia, mu zmluvný úrok nepatrí a žaloba bola teda v tejto časti správne zamietnutá.

31. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 C.s.p. tak, že žalobu v časti priznaného úroku omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 241,59 eur od 09.01.2015 do zaplatenia zamietol, a tiež tak, že zo zamietnutej časti žaloby žalobcovi priznal zmluvný úrok v sume 2.824,84 eur. Vo zvyšnej napadnutej vyhovujúcej aj zamietajúcej časti rozsudok podľa 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

32. O nároku na náhradu trov (celého) konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. a § 256 ods. 1 C.s.p. Odvolací súd sa v zásade nestotožňuje so zisťovaním čiastočného úspechu v spore len na základe sumy uplatnenej istiny, naopak, pri kvantifikácii pomerného procesného úspechu je potrebné vychádzať aj z požadovaného príslušenstva. Odvolací súd dodáva, že sumu zastavenej časti konania 102,19 eur bolo na účely určenia nároku na náhradu trov konania potrebné prirátavať k sume zodpovedajúcej procesnému neúspechu žalobcu, keďže predmetným späťvzatím žaloby bez uvedenia dôvodu procesne zavinil čiastočné zastavenie konania. Ku dňu vyhlásenia tohto (odvolacieho) rozsudku predstavovali nároky žalobcu uplatnené žalobou sumu 12.211,94 eur (3.752,25 + 241,59 + 8,73 + 5.645,68 eur + 2.312,61 + 148,89 + 102,19) a výsledne priznaná suma 9.140,02 eur (3.752,25 + 241,59 + 8,73 + 2.824,84 eur + 2.312,61). Z uvedeného vyplýva, že procesný úspech žalobcu je 74,84 %, úspech žalovaného 25,16 %, a teda konečný úspech žalobcu v konaní predstavuje 49,68 % (74,84 % - 25,16 %), v ktorom mu patrí nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen

a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).